

COMUNE DE PÀDRIA
PROVÌNTZIA DE TÀTARI

ISTATUTU COMUNALE

COMUNE DE PÀDRIA

ISTATUTU COMUNALE

PRINTZIPIOS GENERALES

ART.1

AUTONOMIA COMUNALE

1. Custu Istatutu apostivigat sas normas fundamentales pro s'organizazione de su comune, in cunsideru de sos printzìpios de sa Costituzione de sa Repùblica, de s'Istatutu Ispetziale de sa Regione Sarda e de s'ordinamentu de sas Autonomias Locales.

ART. 2

FINALIDADE

1. Su Comune rapresentat a manera unitària sos interessos de sa Comunidade, nde contivìgiat s'isvilupu e su progressu tzivile in su respetu de su totu de sas cumpatibilidades ambientales.
2. Su Comune promovet e amparat s'assentu echilibradu de su territòriu e cuncurret, paris cun sas àteras Istitutziones natzionales e internatzionales, a minimare s'incuinementu, e asseguende, in s'àmbitu de un'impitu sustenibile e giustu de sas resursas, sos deretos e sas netzessidades de sas pessones de oe e de sas generatziones de su benidore. Amparat sa salute de sos tzitadinos e amparat puru s'esistèntzia paris de sas genias diferentes viventes e de sas formas diferentes de vida.
3. Su Comune ispirat puru s'atzione pròpia a sas finalidades chi sighint:
4. dare deretu prenu a sa partetzipazione efetiva de sos tzitadinos, s'ingulos o assotziados, a sa vida organizativa, politica, amministrativa, econòmica e sotziale de su Comune de Pàdria; pro custu sustenet e valorizat su contributu costrutivu e responsàbile de su voluntariadu e de sos Assòtzios liberos;
5. valorizazione e promotzione de sas atividades culturales e isportivas comente istrumentu chi favoresset sa crèschida de sas pessones;
6. amparu, contivìgiu e promotzione de sas resursas naturales, paesagìsticas, istòricas, architetonicas e de sa costumàntzia culturale presentes in su territòriu pròpiu;
7. valorizazione de s'isvilupu econòmicu e sotziale de sa Comunidade, promovende sa partetzipazione de s'iniziativa imprenditoriale de sos privados a su bene comune;
8. sustennu a sas realidades de sa cooperazione chi pessighint obietivos de caràtere de agiudu de pare a pare e sotziale;
9. amparu de sa vida de s'òmine, de sa pessone e de sa famiglia, valorizazione sotziale de su èssere mama e babbu asseguende sustennu a sa responsabilidade cumpartzida de sos babbos e de sas mamas in s'impinnu de su contivìgiu e de s'educatzione de sos figios, puru pro mèdiu de sos servìtzios sotziales e educativos; garantia de su deretu a s'istùdiu e a sa formatzione culturale e professionale pro totus in unu quadru istituzionale ispiradu a sa libertade de educatzione;
10. respetu e amparu de sas diversidades de ratza, de limba, de cultura, de religione e de politica, puru pro mèdiu de sa promotzione de sos valores e de sa cultura de sa tulleràntzia;
11. sustennu a sa realizazione de unu sistema globale e integradu de seguresa sotziale e de amparu ativu de sas pessones prus dèbiles e chi ant discumbènios;

12. reconnoschimentu de oportunitades professionali, culturales, politica e sotziales che pare tra òmines e fèminas.

ART. 3

PROGRAMMATZIONE E FORMAS DE COOPERATZIONE

1. Su Comune acumprìt sa finalidades pròpias adotende su mètodu e sos trastes de sa programmatzione.
2. Su Comune cuncurret a sa determinatzione de sos obietivos cuntènnidos in sos programmas de s'Istadu, de sa Regione Sarda o de sa Provintzia puru cun sa collaboratzione de formatziones sotziales, econòmicas, sindacales e culturales chi òperant in su territòriu suo.
3. Sos raportos cun sos àteros Comunes, cun sa Provintzia e sa Regione sunt uniformados a sos printzìpios de cooperatzione, complementariedade e sussidiariedade tra sos àmbitos de autonòmia diferentes.
4. Pro segudare una calidade prus bona de sos servìtzios su Comune podet delegare sas funtziones pròpias a s'Ente intermèdiu.

ART. 4

TERRITÒRIU E SEDE COMUNALE

1. Su territòriu comunale s'isterret pro Km² 48,03 lacanàrgiu cun sos Comunes de BOSA, BIDDANOIA MONTELEONE, MONTELEONE, ROMANA, COSSOINE, MARA e PUTUMAJORE, comente si bidet in sa cartina allegada a custu Istatutu.
2. Sas adunàntzias de sos òrganos eletos si faghent in sa Sede Comunale.
3. In casos etzetzionales de a beru e pro esigèntzias particulares, su Consìgiu si podet reunire puru in logos diferentes dae sa sede pròpia.

ART. 5

ALBU PRETÒRIU

1. Su Consìgiu Comunale individuatu in su palatzu tzìvicu unu tretu apòsitu de destinare a "Albo Pretorio", pro sa publicatzione de sos atos e avisos prevididos dae sa lege, dae s'Istatutu e dae sos regulamentos.
2. Sa publicatzione at a dèvere garantire s'atzessibilidade, s'integralidade e sa fatzilidade de lettura.
3. Su Segretàriu contivìgiat s'afissione de sos atos pro mèdiu de unu "Messo comunale" e, subra de atestatzione de custu, nde tzertificat sa publicatzione avènnida.

ART. 6

IDENTIFICATZIONE DE SU COMUNE

1. Su Comune in sos atos e in su sigillu s'identificat cun su nùmene de PÀDRIA.
2. S'impitu e sa riprodutzione de sos sìmbulos de su Comune pro punnas no istituzionales est proibida.
3. Su Comune at a adotare una bandera pròpia subra de sa cale est giutu torra s'istemma, aprovalu cun delibera de su Consìgiu Comunale.
4. Su regulamentu at a disciplinare s'impitu de sa bandera e de s'istemma.
5. Su Comune a fora de sa bandera sua mustrat sa bandera italiana, de sa Regione Sarda e de sa Comunidade Europea.

ART. 7
AMPARU DE S'IDENTIDADE LOCALE

1. Su Comune promovit onni iniziativa ùtile pro remonire e afortiare sos valores chi costituint s'identidade sua.
2. Indànimat sos istùdios e sas chircas in relata a s'istòria sua, a sas costumàntzias e totu su chi est ùtile pro fàghere connòschere, afortiare e marcare s'identidade pròpia.

ART. 8
AMPARU DE SA LIMBA

1. Su Comune ammàniat sas atziones netessàrias pro s'amparu de sa Limba Sarda e puru pro s'impitu suo in sas setziadas de sos Òrganos comunales.
2. In sas setziadas de sos Òrganos Comunales est ammitidu s'impitu de sa Limba Sarda, bastat chi siat dadu in su matessi tempus su testu iscritu de s'interbentu in Limba Italiana.

ART. 9
ADECUAMENTU DE S'ISTATUTU

1. Su Consìgiu Comunale at adequare sos contenutos de s'Istatutu a su protzessu de evoluzione de sa sotziedade tzivile asseguende una coerèntzia costante tra sa normativa istatutària e sas cunditziones sotziales, econòmicas e tziviles de sa Comunità rapresentada.

PARTE I

TÌTULU I
ÒRGANOS ELÈTIVOS

CAPO I
ÒRGANOS E ATRIBUTZIONES ISSORO

ART. 10
ÒRGANOS

1. Sunt Òrganos de su Comune su Consìgiu Comunale, su Sìndigu e sa Giunta e sas cumpetèntzias respetivas sunt apostivigadas dae sa lege e dae custu Istatutu.
2. Su Consìgiu Comunale est Òrganu de indiritzu e controllu políticu e amministrativu.
3. Su Sìndigu est responsàbile de s'Amministratzione e est su rapresentante legale de su Comune, esèrtzitat puru sas funtziones de Ufitziale de Governu cunforma a sas leges de s'Istadu.
4. Sa Giunta collàborat cun su Sìndigu in sa gestione amministrativa de su Comune e acumprit a atividades de proposta e de impèllida in sos cunfrontos de su Consìgiu.

ART. 11
DELIBERATZIONES DE SOS ÒRGANOS COLLEGIALES

1. Sas deliberatziones de sos Òrganos collegiales sunt adotadas, de règula, cun votazione a manera ladina; sunt de adotare cun votazione segreta sas deliberatziones chi pertocant pessones, cando est esertzitada una facultade chi dipendet dae sa voluntade de omniunu fundada subra de su cunsideru de sas calidades sogetivas de una persona o subra de su cunsideru de s'atzione dae custu acumprida.
2. S'istrutòria e sa documentatzione de sas propostas de deliberatzione sunt fatas pro mèdiu de sos Responsàbiles de sos Ufìtzios; sa verbalizatzione de sos atos e de sas setziadas de su Consìgiu e de sa Giunta est contivigiada dae su Segretàriu Comunale, cunforma a sas modalidades e tèrmines apostivigados dae su Regulamentu pro su funtzionamentu de su Consìgiu.
3. Su Segretàriu Comunale non partètzipat a sas setziadas si non b'at cumpatibilidade: in custu casu est sostituidu a manera temporanea dae su componente de su Consìgiu o de sa Giunta numenadu dae su Presidente, de sòlitu su prus giòvanu de edade.
4. Sos verbales de sas setziadas sunt firmados dae su Sìndigu e dae su Segretàriu. Sos verbales de sa setziada de sa giunta sunt firmados dae su Sìndigu, dae s'Assessore Antzianu e dae su Segretàriu, mentres cussos de sas setziadas de su Consìgiu sunt firmados dae su Sìndigu e dae su Segretàriu.

ART. 12
CONSÌGIU COMUNALE

1. Su Consìgiu Comunale at autonòmia organizativa e funtzionale e, rapresentende totu sa Comunità, deliberat s'indiritzu politicu-amministrativu e esèrtzitat su controllu subra de s'aplicatzione sua.
2. S'elezione, sa durada in càrriga, sa compositzione e sa sessada de su Consìgiu Comunale sunt regulados dae sa lege.
3. Su Consìgiu Comunale, esèrtzitat sas potestades e sas cumpetènzias apostivigadas dae sa Lege e dae s'Istatutu e acumprìt sas atributziones pròpias cunformende si a sos printzìpios, a sas modalidades e a sas protzeduras apostivigadas in custu Istatutu e in sas normas regulamentares.
4. Su Consìgiu Comunale definit sos indiritzos pro sa nòmina e sa dessinnatzione de sos rapresentantes de su Comune in Entes, Aziendas e Istitutziones e providit a sa nòmina de sos matessi in sos casos prevididos dae sa Lege. Custos indiritzos balent pro su tempus de su mandadu politicu-amministrativu de s'Òrganu Consiliare.
5. Su Consìgiu Comunale cunformat s'atzione complessiva de s'Ente pro assegurare impartzialidade e gestione amministrativa curreta.
6. Sos atos fundamentales de su Consìgiu divent cuntènnere s'individuatzione de sos obietivos de segudare e puru sas modalidades de reperimentu e de destinatzione de sas resursas e de sos trastes netzessàrios.
7. Su Consìgiu Comunale ispirat s'atzione pròpia a su printzìpiu de solidariedade.

ART. 13
SESSIONES E CUNVOCATZIONES

1. S'atividade de su Consìgiu Comunale acumprìt in sessione ordinària o istraordinària.
2. Pro sa cunvocatzione, sunt de cunsiderare ordinàrias sas setziadas in sas cales sunt iscritas sas propostas de deliberatzione chi pertocant s'aprovatzione de sas linias programmàticas de su mandadu, de su bilàntziu de previsionu e de su rendicontu de sa gestione.

3. Sas sessiones ordinàrias devent èssere cunvocadas a su mancus chimbe dies in antis de sa die apostivigada; cussas istrordinàrias a su mancus tres. In casu de urgèntzia etzetzionale, sa cunvocazione podet èssere fata a su mancus 24 oras in antis.
4. Sa cunvocazione de su Consìgiu e s'òrdine de traballu de sos argumentos de trattare est fata dae su Sìndigu de iniziativa sua o subra de rechesta de a su mancus una de chimbe partes de sos Consigeris; in custu casu sa reunione si devet fàghere intro de 20 dies e devent èssere insertados in s'òrdine de sos traballos sos argumentos propostos, bastat chi siant de cumpetèntzia de su Consìgiu.
5. Sa cunvocazione est fata cun avisos iscritos chi cuntinent sas chistiones de trattare de cunsignare a onni Consigieri in su domitzìliu pròpiu; sa cunsigna devet resurtare o dae una declarazione de su missu comunale o dae sa retzida de sa racumandada. S'avisu iscritu podet providire puru una segunda cunvocazione, de fàghere a su mancus 2 dies posca de sa prima.
6. S'integratzione de s'òrdine de sos traballos cun àteros argumentos de trattare in agiunta a cussos pro sos cales est istada giai fata sa cunvocazione est sutaposta a sas matessi cunditiones de sas cales a su comma pretzedente e podet èssere fata a su mancus 24 oras in antis de sa die in sa cale est istada cunvocada sa setziada.
7. In casu etzetzionale de a beru, in presèntzia e cun su votu a favore de totu su Consìgiu, si podent trattare puru argumentos no insertados in s'òrdine de sos traballos;
8. S'elencu de sos argumentos de trattare devet èssere afissaddu in s'Albu Pretòriu a su mancus sa die in antis a cussu apostivigadu pro sa prima adunàntzia e devet èssere publicizadu a manera adeguada pro permittere sa partetzipatzione prus ampra de sos tzitadinos.
9. Sa documentatzione relativa a sas pràticas de trattare devet èssere posta a dispositzione de sos Consigeris Comunales a su mancus bator dies in antis de sa setziada in casu de sessiones ordinàrias a su mancus duas dies in antis in casu de sessione istraordinària e a su mancus 12 oras in antis in casu de urgèntzia etzetzionale.
10. Sas setziadas de su Consìgiu sunt pùblicas, a fora de sas situatziones prevèdidadas dae su regulamentu chi nde disciplinat su funtzionamentu.
11. Sa prima cunvocazione de su Consìgiu Comunale luego posca de sas eletziones pro s'annoadura sua est cunvocada dae su Sìndigu intro de deghe dies dae sa proclamatzione de sos eletos e sa reunione si devet fàghere intro de deghe dies dae sa cunvocazione.
12. In casu de impedimentu permanente, decadèntzia, rimotzione, detzessu de su Sìndigu si protzedit a sa sessada de su Consìgiu Comunale; su Consìgiu e sa Giunta abarrant in càrriga finas a sa data de sas eletziones e sas funtziones de Sìndigu sunt acumpridas dae su Vitzesìndigu.

ART. 14

LÌNIAS PROGRAMMÀTICAS DE MANDADU

1. Intro su tèrmine de 120 dies, chi decurrent dae sa data de s'acadèssidu insediamentu suo, sunt presentadas, dae parte de su Sìndigu, intesa sa Giunta, sas lìneas programmàticas relativas a sas atziones e a sos progetos de acumprire in su mandadu politicu-amministrativu.
2. Onni Consigieri Comunale at deretu prenu de interbènnere a sa definitzione de sas lìneas programmàticas, proponende sas integratziones, sos adeguamentos e sas mudaduras, cun sa presentatzione de emendamentos apòsitos, in sas modalidades indicadas dae su regulamentu de su Consìgiu Comunale.

3. A su mancus una borta a s'annu su Consìgiu providit, in sessione istraordinària, a averiguare s'atuatzione de cussas linias, dae parte de su Sìndigu e de sos Assessoros respetivos, e duncas intro de su 30 de cabudanni de onni annu. Est facultade de su Consìgiu providire a integrare, in su tempus de su mandadu, cun adecuamentos istruturales e/o mudaduras, sas linias programmàticas, subra de sa base de sas esigèntzias e de sas problemàticas chi diant essere a pìgiu in àmbitu locale.

ART. 15 COMMISSIONES

1. Su Consìgiu Comunale at a pòdere istituire, cun deliberatzione apòsita, Commissiones permanentes, temporàneas o ispetziales pro controllu, iscumbata, inchesta, istùdiu. Custas commissiones sunt cumpostas solu dae Consigeris Comunales, cun critèriu proportzionale. Pro su chi pertocat sas Commissiones chi ant funtzione de controllu e de garàntzia, sa presidèntzia est atribuida a sos Consigeris chi appartenent a sos grupos de oposizione.
2. Su funtzionamentu, sa compositzione, sos poderios, s'ogetu e sa durada de sas Commissiones ant a èssere disciplinadas cun su regulamentu de su Consìgiu Comunale.
3. Sa delibera de istituzione at a dèvere èssere adotada cun sa majoria assoluta de sos cumponentes de su Consìgiu.

ART. 16 CONSIGERIS

1. S'istadu giuridicu, sas dimissiones e sa sostituzione de sos Consigeris sunt regulados dae sa lege; issos rapresentant sa Comunitàde intrea a sa cale risponent a manera costante.
2. Sas funtziones de Consigeri Antzianu sunt esertzitas dae su Consigeri chi, in s'eletzione a cussa càrriga, at àpidu su nùmeru prus artu de preferèntzias. A paridade de votos sunt esertzitas dae su prus antzianu de edade.
3. Sos Consigeris Comunales chi no interbenint a sas sessiones pro tres bortas sighidas sena motivu giustificadu sunt decrarados decadidos cun deliberatzione de su Consìgiu Comunale. Pro custu, su Sìndigu posca de àere averiguadu s'ausèntzia dae parte de su Consigeri interessadu, providit cun comunicatzione iscrita, cunforma a s'art. 7 de sa lege 7 de austu de su 1990 n. 241, a li comunicare s'inghitzu de su protzedimentu amministrativu. Su Consigeri at facultade de fàghere bàllere sas càusas giustificativas de sas ausèntzias, e puru a dare a su Sìndigu dàbiles documentos probatòrios, intro de su tèrmine indicadu in sa comunicatzione iscrita, chi non podet èssere inferiore a 20 dies, chi decurrent dae sa data de sa retzida. Iscadidu custu tèrmine ùrtimu, su Consìgiu esàminat e in finitia deliberat, leende a cunsideru a manera adecuada sas resones chi giustificant presentadas dae su Consigeri interessadu.

ART. 17 DERETOS E DOVERES DE SOS CONSIGERIS

1. Sos Consigeris ant deretu de presentare interrogatziones, interpellàntzias, motziones e propostas de deliberatzione.
2. Sas modalidades e sas formas de esertzìtziu de su deretu de iniziativa e de controllu de sos Consigeris Comunales sunt disciplinados dae su regulamentu de su Consìgiu Comunale.

3. Sos Consigeris Comunales ant deretu de otènnere dae sos Ufizzios de su Comune, e puru dae sas Aziendas, Istitutziones o Entes dipendenti, dae totu sas novas e sas informatziones ùtiles pro s'acumprida de su mandadu pròpiu. Cussos, in sos lùmites e in sas formas apostivigadas dae su regulamentu, ant deretu de abbaidare sos atos e sos documentos, puru in fase de ammaniadura e de connòschere onni àteru atu impitadu pro s'atividade amministrativa e devent osservare su segretu a manera ispetzìfica in sos casos determinados dae sa lege. Issos ant puru deretu a otènnere, dae parte de su Sìndigu, un'informatzione adeguada e preventiva subra chistiones sutapostas a s'Òrganu.

ART. 18

GRUPOS CONSILIARES

1. Sos Consigeris si podent costituire in grupos, cunforma a cantu prevididu in su regulamentu de su Consìgiu Comunale e nde dant comunicatzione a su Sìndigu e a su Segretàriu Comunale umpare a s'indicatzione de su nùmene de su cabugrupu. Si non s'esèrtzitat custa facultade o isetende sa designatzione, sos gupos sunt individuados in sas listas chi si sunt presentadas a sas eletziones e sos cabos grupu relativos in sos Consigeris, chi no appartenint a sa Giunta, chi apant àpidu su nùmeru de preferèntzias prus artu.
2. Sos Consigeris Comunales podent costituire grupos chi non corrispondent a sas listas elettorales in sas cales sunt istados eletos bastat chi sos grupos resurtenant cumpostos dae a su mancus tres membros.
3. A sos Cabos grupu consiliares est cunsentidu otènnere, a manera gratùita, una còpia de sa documentatzione chi pertocat sos atos ùtiles a s'acumprida de su mandadu pròpiu.
4. Sos Grupos Consiliares, in casu siant cumpostos dae prus de tres Consigeris, ant deretu a si reunire in unu locale comunale postu a dispositzione, pro cussu, dae su Sìndigu.

ART. 19

SÌNDIGU

1. Su Sìndigu est eletu a manera dereta dae sos tzitadinos cunforma a sas modalidades apostivigadas in sa lege chi disciplinat puru sos casos de no elegibilidade, de incompatibilidade, s'istadu giuridicu e sas càusas de sessada dae sa càrriga.
2. Issu rapresentat su Comune e est s'Òrganu responsàbile de s'Amministratzione, controllat sas verificas de resurtadu ligadas a su funtzionamentu de sos servìtzios comunales, dat diretivas a su Segretàriu Comunale, a su Direttore, s'est numenadu, e a sos responsàbiles de sos Ufizzios in òrdine a sos indirizos amministrativos e gestionales, e puru subra de s'esecuzione de sos atos.
3. Su Sìndigu esèrtzitat sas funtziones chi li sunt atribuidas dae sas leges, dae s'Istatutu, dae sos regulamentos e controllat a s'acumprida de sas funtziones istatales o regionales atribuidas a su Comune. Issu at puru cumpetèntzias, poderios de indiritzu, de vigilàntzia e controllu subra de s'atividade de sos Assessoris e de sas istruturas gestionales e esecutivas.
4. Su Sìndigu, subra de sa base de sos indirizos apostivigados dae su Consìgiu, providit a sa nòmina, a sa designatzione e a sa rèvoa de sos rapresentantes de su Comune in Entes, Aziendas e Istitutziones.
5. A su Sìndigu, a fora de sas cumpetèntzias de lege, sunt assignadas dae custu Istatutu e dae sos regulamentos atributziones comente Òrganu de amministratzione, de vigilàntzia e poderios de autorganizzatione de sas cumpetèntzias ligadas a s'ufitziu.

ART. 20
ATRIBUTZIONI DE AMMINISTRATZIONE

1. Su Sîndigu at rapresentàntzia generale de s'Ente, podet delegare sas funtziones suas o parte de custas a sos Assessoros sîngulos e est s'òrganu responsàbile de s'amministratzione de su Comune; in particolare:
2. Dirigit e coordinat s'atividade politica e amministrativa de su Comune e puru s'atividade de sa Giunta ede sos Assessoros sîngulos;
3. Promovet e leat iniziativa pro congruire acordos de programma cun totu sos sugetos pùblicos prevididos dae sa lege, intesu su Consìgiu Comunale;
4. Cùnvocat sos comìtzios pro sos referendum prevididos dae s'art. 6 de sa lege n.142/90, e mudaduras e integrazziones imbenientes;
5. adotat sas ordinàntzias chi non si podent transire e urgentes prevididas dae sa lege.
6. Nòminat su Segretàriu Comunale, seberende-lu in s'Albu apòsitu;
7. Cunferit e rèveocat a su Segretàriu Comunale, si lu cunsiderat oportunu e fata chi siat in antis deliberatzione de sa Giunta Comunale, sas funtziones de Direttore Generale si non siat estipulada cun àteros Comunes sa cunventzione pro sa nòmina de su Direttore,
8. Nòminat sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios, atribuit sos incàrrigos dirigenziales e cussos de collaboratzione esterna, in base a esigèntzias efetivas e chi si podent averiguare:

ART. 21
ATRIBUTZIONI DE VIGILÀNTZIA

1. Su Sîndigu in s'esertitziu de sas funtziones de vigilàntzia suas achisit a manera dereta in totu sos ufìtzios e servìtzios sas informatziones e sos atos, e puru cussos riservados, e podet dispònner s'achisitzione de atos, documentos e informatziones in sas Aziendas ispetziales, in sas Istituzziones e sas Sotziedades pro atziones chi sunt de s'Ente, pro mèdiu de sos rapresentantes legales de sas matessi, informende-nde su Consìgiu Comunale.
2. Issu acumprit a sos atos chi remonint sos deretos de su Comune e promovit, a manera dereta o cun s'agiudu de su Segretàriu Comunale o de su Direttore s'est numenadu, sas iscumbatas e sas verificas amministrativas subra de totu s'atividade de su Comune.
3. Su Sîndigu promovet e leat iniziativa netzessàrias pro assicurare chi Ufìtzios, Servìtzios, Aziendas ispetziales, Istituzziones e Sotziedades chi appartenent a su Comune, acumprant sas atividades issoro cunforma a sos obietivos indicados dae su Consìgiu e in coerèntzia cun sos indiritzos atuativos espressados dae sa Giunta.

ART. 22
ATRIBUTZIONI DE ORGANIZATZIONE

1. Su Sîndigu in s'esertitziu de sas funtziones suas de organizatzione:
2. Apostivigat sos argumentos a s'Òrdine de sos traballos de sas setziadas de su Consìgiu Comunale, nde disponet sa cunvocatzione e la presidit.
3. Esèrtzitat sos poderios de politzia in sas adunàntzias consiliares e in sos organismos pùblicos de partetzipatzione popolare presièdidas dae su Sîndigu, in sos lîmites prevididos dae sas leges;
4. proponet argumentos de trattare in Giunta, nde disponet sa cunvocatzione e la presidit;
5. retzit sas interrogazziones e sas motziones de sutaporre a su Consìgiu ca de competèntzia consiliare.

ART. 23 VITZE SÌNDIGU

1. Su Vitze Sindigu numenadu gasi dae su Sindigu est s'Assessore chi at sa dèlega generale pro s'esertiziu de totu sas funtziones de su Sindigu, in casu de ausèntzia o de impèdumu de custu ùrtimu.
2. Su conferimentu de sas dèlegas intregadas a sos Assessoris o Consigeris, devet èssere comunicadu a su Consìgiu e a sos Òrganos prevididos dae sa lege, e publicadu puru a s'Albu Pretòriu.

ART. 24 MOTZIONES DE DISCUFIÀNTZIA

1. Su votu de su Consìgiu Comunale contra a una proposta de su Sindigu o de sa Giunta non nde cajonat sas dimissiones.
2. Su Sindigu e sa Giunta sessant dae sa càrriga in casu de aprovazione de una motzione de discufiàntzia votada pro apellu nominale dae sa majoria assoluta de sos cumponentes de su Consìgiu.
3. Sa motzione de discufiàntzia devet èssere motivada e sutascrita dae a su mancus duas de chimbe partes de sos Consigeris assignados, sena contare pro custu su Sindigu, e est posta in discussione no in antis de deghe dies e no a fora de 30 dae sa presentazione sua. Si sa motzione est aprovada, si protzèdit a sa sessada de su Consìgiu e a sa nòmina de unu Commissàriu, cunforma a sas leges in vigèntzia.

ART. 25 DIMISSIONES E IMPÈDUMU PERMANENTE DE SU SÌNDIGU

1. Sas dimissiones semper e cando presentadas dae su Sindigu a su Consìgiu non si podent revocare coladas 20 dies da sa presentazione issoro: Coladu cussu tèrmine, si protzèdit a sa sessada de su Consìgiu, cun sa nòmina a su matessi tempus de unu Commissàriu.
2. S'impèdumu a manera sighida de su Vitze sindigu at a èssere averiguadu dae una commissione de pessones eleta dae su Consìgiu Comunale e cumposta dae membros istràngios a su Consìgiu, nòtidos, numenada in relata a sa resone ispetzifica de s'impèdumu.
3. Sa protzedura pro sa verifica de s'impèdumu est ativada dae su Vitzesindigu o, in casu de farta, dae s'Assessore prus antzianu chi b'at a pruvire in acordu cun sos grupos consiliares.
4. Sa commissione intre de 30 dies dae sa nòmina relatat a su Consìgiu subra de sas resones de s'impèdumu.
5. Su Consìgiu si pronùntziat subra de sa relata in setziada pùblica, a fora de determinazione diferente, puru subra de rechesta de sa Commissione, intro de deghe dies dae sa presentada.

ART. 26 GIUNTA COMUNALE

1. Sa Giunta est òrganu de impèllida e de gestione amministrativa, collàborat cun su Sindigu a su governu de su Comune e cunformat s'atividade pròpia a sos printzìpios de sa trasparèntzia e de s'efitzièntzia.

2. Sa Giunta adotat totu sos atos idòneos a sa resèssida de sos obietivos e de sas punnas de s'Ente in su quadru de sos indiritzos generales e in atuatzione de sas detzisiones fundamentales aprovadas dae su Consìgiu Comunale. In particolare, sa Giunta esèrtzitat sas funtziones de indiritzu politicu- amministrativu, definende sos obietivos e sos programmas de atuare e adotende sos àteros atos chi faghent parte in s'acumprida de cussas funtzione, e verìficat chi sos resurtados de s'atividade amministrativa e de sa gestione corrispondant a sos indiritzos dados.

ART. 27

CUMPOSITZIONE

1. Sa Giunta est cumposta dae su Sìndigu e dae bator Assessoros unu de sos cales chi at sa càrriga de Vitzesìndigu.
2. Sos Assessoros sunt seberados de sòlitu tra sos Consigeris.

ART. 28

NÒMINA

1. Su Vitze Sìndigu e sos àteros Cumponentes de sa Giunta sunt numenados dae su Sìndigu e presentados a su Consìgiu Comunale in sa prima setziada imbeniente a sas eletziones.
2. Su Sìndigu podet revocare unu o prus Assessoros dende nde comunicatzione motivada a su Consìgiu e devet remplasare intre de 15 dies sos Assessoros chi ant dadu sas dimissiones.
3. Sas càusas de incompatibilidade, sa positzione e s'istadu giurìdicu de sos Assessoros e puru sos istitutos de sa decadèntzia e de sa rèvoa sunt disciplinados dae sa lege; non podent semper e cando fàghere parte de sa Giunta cussos chi apant tra issos o cun su Sìndigu raportos de parentella intro de su de tre grados, de parentella de primu gradu, de "affiliazione" e su maridu o mugere.
4. A fora de rèvoa dae parte de su Sìndigu, sa Giunta abarrat in càrriga finas a sa die de sa proclamatzione de sos eletos in occasione de su rennou de su Consìgiu Comunale.

ART. 29

FUNTZIONAMENTU DE SA GIUNTA

1. Sa Giunta est cunvocada e presièdida dae su Sìndigu, chi coordinat e controllat s'atividade de sos Assessoros e apostivigat s'òrdine de sos traballos de sas reuniones, puru leende a cunsideru sos argumentos propostos dae sos Assessoros singulos.
2. Sas modalidades de cunvocatzione e de funtzionamentu de sa Giunta sunt apostivigadas a manera non formale dae sa matessi.
3. Sas setziadas sunt vàlidas si sunt presentes duos cumponentes cun sa Giunta formada dae duos Assessoros; in casu de Giunta formada dae bator Assessoros, si sunt presentes tres cumponentes. Sas deliberatziones sunt adotadas a majoria de sos presentes.

ART. 30
CUMPETÈNZIAS

1. Sa Giunta collàborat cun su Sìndigu in s'Amministratzione de su Comune e acumprìt sos atos chi, cunforma a sa lege o a custu Istatutu, non siant reservados a su Consìgiu e non siant includidas in sas cumpetènzias atribuidas a su sìndigu, a su Segretàriu Comunale, a su Direttore o a sos Responsàbiles de sos Servìtzios Comunales.
2. Sa Giunta òperat a manera collegiale, dat acumprida a sos indirizos generales espressados dae su Consìgiu e faghet atividade de proposta e impèllida in sos cunfrontos de su matessi.
3. Sa Giunta, in particolare, in s'esertiziu de sas atributziones de governu e de sas funtziones organizzativas:
4. proponet a su Consìgiu sos regulamentos;
5. aprovat sos progetos, sos programmas esecutivos e totu sos provvedimenti chi non cumportant impinnos de ispesa subra de sos istanziamentos de bilàntziu e chi non siant reservados dae sa lege o dae su regulamentu de contabilidade a sos Responsàbiles de sos Servìtzios Comunales;
6. elàborat sas linias de indiritzu e ammaniàt sas propostas de pruvimentos de sutaporre a sas determinatziones de su Consìgiu;
7. leat atidades de iniziativa, de impèllida e de giuntura cun sos òrganos de partetzipatzione e detzentramentu;
8. mudat sas tarifas, mentres elàborat e proponet a su Consìgiu sos critèrios pro sa determinatzione de cussas noas;
9. nòminat sos membros de sas Commissiones pro sos cuncursos pùblicos subra de proposta de su Responsàbile de su Servìtziu interessadu;
10. proponet sos critèrios generales pro sa cuntzessione de giuamentos, contributos, agiudos e vantàgios econòmicos de cale si siat gènere a entes e pessones;
11. aprovat sos regulamentos subra de s'ordinamentu de sos ufìtzios e de sos servìtzios in su respetu de sos critèrios generales apostivigados dae su Consìgiu;
12. disponet s'atzetatzione o refudu de lassas e donatziones;
13. fissat sa data de cunvocatzione de sos comìtzios pro sos referendum e costituit s'Ufìtziu Comunale pro sas eletziones, a su cale tocat s'atzeramentu de sa regularidade de su protzedimentu
14. esèrtzitat, fata in antis sa determinatzione de sos custos e individuatzione de sos mèdios, funtziones delegadas dae sa Provìntzia, Regione e Istadu cando non sunt atribuidas a manera espressa dae sa lege o dae s'istatutu a àteru òrganu;
15. detzidit in òrdine a sas cuntierras subra de sas cumpetènzias funtzionales chi diant pòdere nàscherre tra sos òrganos gestionales de s'Ente;
16. apostivigat, cunforma a su regulamentu e a sos acordos detzentrados, sos paràmetros, sos istandard e sos càrrigos funtzionales de traballu pro mesurare sa produtividade de s'aparadu, intesu su direttore generale;
17. detèrminat, intesos sos Revisores de sos Contos, sos mesuradores e sos modelos de rilevatzione de su controllu internu de gestione cunforma a sos printzìpios apostivigados dae su Consìgiu;
18. aprovat su Peg subra de proposta de su Direttore Generale.

TÌTULU II
ISTITUTOS DE PARTETZIPATZIONE E DERETOS DE SOS TZITADINOS

CABU I°
PARTETZIPATZIONE E DETZENTRAMENTU

ART. 31
PARTETZIPATZIONE POPULARE

1. Su Comune promovet e amparat sa partetzipatzione de sos tzitadinos, sìngulos o assotziados, a s'amministratzione de s'Ente pro nd'assegurare s'andanta bona, s'impartzialidade e sa trasparèntzia.
2. Sa partetzipatzione popolare s'espressat pro mèdiu de s'intzentivatzione de sas formas assotziadas e de voluntariadu e su deretu de sos tzitadinos sìngulos a interbènnere in su protzedimentu amministrativu.

CABU II
ASSÒTZIOS E VOLONTARIADU

ART. 31
ASSÒTZIOS

1. Su Comune reconoschet e promovet sas formas de assòtzios presentes in su territòriu pròpiu, a manera particolare intzentivat sos Assòtzios culturales o ambientalistas chi apant tra sos còmputos istituzionales sa valorizatzione, sa promotzione de su patrimoniu culturale-naturalìsticu de Pàdria.
2. Pro custu, sa Giunta Comunale, a rechesta de sas interessados, registrat sos Assòtzios chi òperant in su territòriu comunale, includidas sas setziones locales de assòtzios a rilevàntzia sovracomunale.
3. Pro otènnere sa registratzione est netzessàriu chi s'Assòtziu depòsitet in Comune còpia de s'Istatutu o comùnichet sa sede e su nominativu de su rapresentante legale.
4. No est ammitidu su reconoschimentu de assòtzios segretos o chi ant caraterísticas non cumpatìbiles cun indiritzos generales espressados dae sa Costituzione, dae sas normas in vigèntzia e dae custu Istatutu.
5. Sos Assòtzios registrados devent presentare onni annu su bilàntziu issoro.
6. Otènnida sa registratzione, sos Assòtzios podent otènnere, a manera cumpatìbile cun sas disponibilidades finantziàrias e non, dae s'Amministrazione Comunale finanziamentos econòmicos, sede sotziale e àteros interbentos de sustennu.
7. Su Comune podet promòvere e istituire sa Consulta de sos Assòtzios.

ART. 32
DERETOS DE SOS ASSÒTZIOS

1. Onni Assòtziu registradu at deretu, pro mèdiu de su rapresentante legale o delegadu suo, de atzèdere a sos datos de sos cales est in possessu s'Amministrazione e de èssere consultadu, a rechesta in mèritu a sas iniziativa de s'Ente in su settore in ue custu òperat.

2. Sos sèberos amministrativos chi intzidint subra de sas atividades de sos Assòtzios divent èssere pretzèdidadas dae s'achisitzione de parres espressados dae sos Òrganos collegiales de sos matessi.

ART. 33

CONTRIBUTOS A SOS ASSÒTZIOS

1. Su Comune podet isbursare a sos Assòtzios, a fora de sos partidos polìticos, contributos econòmicos de destinare a s'acumprida de s'atividade de s'assòtziu.
2. Su Comune podet puru pònner a dispositzione de sos Assòtzios, de sos cales a su comma pretzedente, a tìtulu de contributos in natura, istruturas, bene o servìtzios a manera gratùita.
3. Sas modalidades de isbursamentu de sos contributos o de gosamentu de sas istruturas, benes o servìtzios de s'Ente est apostivigada in regulamentu apòsitu, a manera de garantire a totu sos assòtzios oportunitades che pare.
4. Su Comune podet gestire servìtzios in collaboratzione cun sos Assòtzios de voluntariadu reconnotos a livellu nazzionale e insertadas in s'Albu Regionale apòsitu.
5. Sos Assòtzios chi ant retzidu contributos in dinari o natura dae s'Ente divent redatzionare a fine annu unu rendicontu apòsitu chi nd'evidènziet s'impitu.

ART. 34

VOLONTARIADU

1. Su Comune promovet formas de voluntariadu pro un'interessamentu de sa populatzione in atividades pro megiorare sa calidade de sa vida personale, tzivile e sotziale, in particolare de sas fàscias chi sunt semper in arriscu de istesiadura, e puru pro amparare s'ambiente.
2. Su voluntariadu at a pòdere esprimere su puntu de annotu pròpiu subra de sos bilàntzios e programmas de s'ente, e collaborare a sos progetos, istrategias, istùdios e isperimentatziones.
3. Su Comune garantit chi sas prestatziones de atividades voluntàrias e a indonu in s'interessu de totus e consideradas de importu generale apant sos trastes netzessàrios pro sa resèssida issoro mègius e siant amparadas dae sos dannos.

CABO III

MODALIDADE DE PARTETZIPATZIONE

ART. 35

CONSULTATZIONES

1. S'Amministrazione Comunale podet convocare consultatziones de sa populatzione pro achisire parres e propostas in mèritu a s'atividade amministrativa.
2. Sas formas de custas consultatziones sunt apostivigadas in regulamentu apòsitu.

ART. 36

PETITZIONES

1. Chie si siat, puru si non residentes in su territòriu comunale, si podet indirizzare in forma collettiva a sos Òrganos de s'Amministrazione pro nde sollitzitare s'interbentu subra de chistiones de interessu comune pro espònner esigenze de natura collettiva.

2. Sa regista de adesiones podet èssere fata sena formalidades in fundu de su testu chi includit sas richiestas chi sunt indirizzate a s'Amministrazione.
3. Sa richiesta est indirizzata a su Sindigu, chi l'assignat in esàminu a s'Òrganu competente e nd'imbiat còpia a sos grupos presentes in Consìgiu Comunale.
4. Su contenutu de sa detzisione de s'Òrganu competente, umpare a su testu de sa richiesta, est pubblizadu cun s'affissione in sos tretos apòsitos e, semper e cando, a manera de permitere sa conoschèntzia a totus sos chi ant firmadu chi ant sa residenza in su territòriu de su Comune.
5. Si sa richiesta est sutascrita dae a su mancus 100 pessones, onni Consigieri podet rechèdere cun dimanda apòsita chi de su testu de sa richiesta si nde chistionet in sa setziada imbeniente de su Consìgiu Comunale, de cunvocare intre de 30 dies.

ART. 37 PROPOSTAS

1. Si unu nùmeru de eletores de su Comune non prus pagu de 20 diant presentare a su Sindigu propostas pro adotare atos amministrativos de competenza de s'Ente e custas propostas siant acaridas gasi a sa minuda a manera chi non b'apat duda subra de sa natura de s'atu e su contenutu dispositivu, su Sindigu otènnidu su parre de sos Responsàbiles de sos Servìtzios interessados e de su Segretàriu Comunale, trasmitit sa proposta umpare a sos parres de s'Òrganu competente e a sos grupos presentes in Consìgiu Comunale.
2. S'Òrganu competente podet intèndere sos chi ant ammaniadu sa proposta e devet adotare sas determinatziones suas a manera formale intre de 30 dies dae sa retzida de sa proposta.
3. Sas determinatziones de sas cales a su comma pretzedente sunt publicadas in sos tretos apòsitos e sunt comunicadas a manera formale a sos primos tres chi ant firmadu sa proposta.

ART. 38 REFERENDUM

1. Unu nùmeru de eletores residentes no inferiore a su 30% de sos iscritos in sas listas elettorales podet rechèdere chi siant fatos sos referendum in totu sas matèrias de competenza comunale.
 2. Non podent èssere cunvocados referendum in matèria de tributos locales e de tarifas, de atividades amministrativas vinculadas dae leges istatales o regionales e cando subra de su matessi argumentu est giai istadu cunvocadu unu referendum in sos ùrtimos chimbe annos. Sunt puru a fora dae sa potestade legislativa sas matèrias chi sighint:
 3. Istatutu Comunale;
 4. Regulamentu de su Consìgiu Comunale,
 5. Pianu Reguladore Generale e trastes urbanìsticos atuativos;
3. Sa dimanda de sutaporre a sos eletores si devet cumprèndere luego e devet èssere crara a manera chi non cajonet faddinas.
 4. Sunt ammitidas richiestas de referendum puru in òrdine a s'ogetu de atos amministrativos giai aprovados dae sos òrganos competentes de su Comune, a fora de cussos relativos a sas matèrias de sas cales a su pretzedente comma 2.
 5. Su Consìgiu Comunale aprovat unu regulamentu in su cale sunt apostivigadas sas protzeduras de ammissibilitàde, sas modalidades de acollida de sas firmas, s'acumprida de sas consultatziones, sa valididade issoro e sa proclamazione de su risultadu.

6. Su Consìgiu Comunale devet leare atu de su resurtadu de sa consultatzione referendaria intro de 60 dies dae sa proclamatzione de sos resurtados e providire cun atu formale in mèritu a s'ogetu de sa matessi.
7. Non si protzedet a sos acumprimentos de su comma pretzedente si no at partetzipadu a sas consultatziones a su mancus sa metade de sos chi ant deretu.
8. Sa farta de sa retzida de sas indicatziones aprovadas dae sos tzitadinos in sa consultatzione referendaria devet èssere motivada e deliberada dae sa majoria assoluta de sos Consigeris Comunales a manera adeguada.
9. In casu chi sa proposta, sutaposta a referendum, siat aprovada dae sa majoria assoluta de sos chi ant deretu a su votu, su Consìgiu Comunale e sa Giunta non podent leare detzisiones in cuntrastu.

ART. 39 **ATZESSU A SOS ATOS**

1. Onni tzitadinu at atzessu liberu a sa consultazione de sos atos de s'Amministrazione Comunale e de sugetos, puru privados, che gestint servìtzios pùblicos.
2. Podent èssere sutratos a sa consultatzione solu sos atos chi dispositziones legislativas esplitzitas decrarant reservados o sutapostos a limites de divulgatzione.
3. Sa consultatzione de sos atos de sos cales a su primu comma, devet èssere fata sena formalidades particulares, cun rechesta motivada de s'interessadu, in sos tempos apostivigados dae regulamentu apòsitu.
4. In casu de dinnegu divent èssere tzitados a manera esplitzita sos artìculos de lege chi impèdumant sa divulgatzione de s'atu rechestu.
5. Su regulamentu apostivigat sos tempos e sas modalidades pro s'esertitziu de sos deretos prevididos in custu artìculu.

ART. 40 **DERETU DE INFORMATZIONE**

1. Totu sos atos de s'Amministrazione, a fora de cussos chi ant unu destinatàriu determinadu, sunt pùblicos e divent èssere publicizados a manera adeguada.
2. Sa publicatzione acadesset, de sòlitu, pro mèdiu de s'afissione in unu tretu apòsitu, atzessibile a totus a manera fàtzile, postu in s'intrada de su Palatzu Comunale.
3. S'afissione est contivigiada dae su Segretàriu Comunale chi s'avalesset de unu missu e, posca chi custu l'atestat, tzertificat sa publicatzione acadèssida.
4. Sos atos chi ant unu destinatàriu determinadu divent èssere notificados a s'interessadu.
5. Sas ordinàntzias, sos cunferimentos de contributos a Entes e Assòtzios divent èssere publitizados cun s'afissione.
6. E puru, pro sos atos prus importantes, sebestados in su regulamentu, devet èssere apostivigada s'afissione in sos tretos publicitàrios e omni àteru mèdiu netzessàriu pro nde dare divulgatzione oportuna.

ART. 41 **RECHESTA**

1. Chie si siat s'ingulu o assotziadu, podet indirizzare a su sindigu interrogatziones in mèritu a problemas ispetzìficos o aspetos de s'atividade amministrativa.
2. Sa risposta a s'interrogatzione devet èssere motivada e dada intro de 30 dies dae s'interrogatzione.

CABU IV DIFENSORE TZÌVICU

ART. 42 NÒMINA

1. Su Difensore Tzìvicu est numenadu dae su Consìgiu Comunale, a fora chi non siat seberadu in forma de conventzionamentu cun àteros Comunes o cun sa Provìntzia de Tàtari, a votazione segreta e a majoria de duas de tres partes de sos Consigeris.
2. Onni tzitadinu chi apat sos rechisidos de sos cales a su presente articulu podet fàghere pervènnere sa candidadura pròpia a s'Amministrazione Comunale chi ammàniat elencu apòsitu pustis de àere fatu unu controllu de sos rechisidos.
3. Sa dessinnazione de su Difensore Tzìvicu devet èssere tra pessones chi pro preparazione e esperièntzia diant garàntzia ampra de indipendèntzia, capatzidade e cumpetèntzia giurìdico-amministrativa e apant su diploma de làurea in iscièntzias politica, giurisprudèntzia, econòmia e cummèrtziu o chi apant su matessi valore.
4. Su Difensore Tzìvicu abarrat in càrriga cantu su Consìgiu chi l'at eletu e esèrtzitat sas funtziones suas finas a s'apostamentu de su suzessore.
5. Non podet èssere numenadu Difensore Tzìvicu:
6. chie est in cunditiones de inelegibilidade a sa càrriga de Consigeri comunale;
7. sos Parlamentares, sos Consigeris Regionales, Provintziales e Comunales, sos Membros de sos Consòrtzios tra Comunes e de sas Comunitàdes Montanas, sos Membros de partidos polìticos;
8. sos dipendenti de su Comune, sos Amministradores e sos dipendenti de pessones giurìdicas, Entes, Istitutos e Aziendas chi apant raportos de cuntratu cun s'Amministrazione comunale o chi retzant dae custa a cale si siat tìtulu giuamentos o contributos;
9. chie frunat prestatziones de traballu autònomu a s'Amministrazione Comunale;
10. chie siat maridu o mugiere o apat raportos de parentela o parentes de intradura intro de su de bator grados cun Amministradores de su Comune, dipendenti suos o su Segretàriu Comunale.

ART. 43 DECADÈNTZIA

1. Su Difensore Tzìvicu decadit dae s'incàrrigu suo in casu b'apat una cundizione chi nd'impèdumat sa nòmina o in casu chi issu tratet a manera privada càusas chi pertocant s'Amministrazione Comunale.
2. Sa decadèntzia est pronunziata dae su Consìgiu Comunale.
3. Su Difensore Tzìvicu podet èssere revocadu dae s'incàrrigu suo pro motivos graes cun deliberazione assunta cun sa majoria de duas de tres partes de sos Consigeris.
4. In ipòtesi de càmbiu, pro rèveca, decadèntzia o dimissiones, in antis chi sesset s'iscadèntzia naturale de s'incàrrigu, at a èssere su Consìgiu a pruvìdìre.

ART. 44 FUNZIONES

1. Su Difensore Tzìvicu at su dovere de interbènnere in sos Òrganos e Ufìtzios de su Comune pro garantire s'osservàntzia de custu istatutu e de sos regulamentos comunales, e puru su respetu de sos deretos de sos tzitadinos italianos e istràngios.

2. Su Difensore Tzìvicu devet interbènnere subra de rechesta de sos interessados o pro iniziativa pròpia onni borta chi creet chi sa lege siat istada violada, s'Istatutu o su regulamentu.
3. Su Difensore Tzìvicu devet providire pro chi sa violatzione, pro cantu si potzat, siat eliminada e podet dare consìgios e indicatziones a chie at àpidu dannu pro chi sa matessi potzat amparare sos deretos e interessos pròpios in sas formas de lege.
4. Su Difensore Tzìvicu devet puru istare atentu chi a totu sos tzitadinos siant reconnotos sos matessi deretos.
5. Su Difensore Tzìvicu devet garantire s'interessamentu pròpiu a vantàgiu de chie si siat s'indirizet a issu; issu devet èssere disponibile pro su pùblicu in s'ufitziu suo a su mancus una die a chida.
6. Su Difensore Tzìvicu esèrtzitat su controllu subra de sas deliberatziones comunales de sas cales a s'art. 17, comma 38 de sa lege 15 de maju de su 1997 n. 127, cunforma a sas modalidades prevididas dae s'art. 17, comma 39, de s'ùrtima lege mentovada.

ART. 45

FACULTADES E MANDOS

1. S'Ufitziu de su Difensore Tzìvicu at sede in sos locales idòneos postos a dispositzione de s'Amministratzione Comunale, umpare a sos servìtzios e a sas atrezaduras netzessàrias a s'acumprida de s'incàrrigu suo.
2. Su Difensore Tzìvicu in s'esertzìtziu de su mandadu suo podet consultare sos atos e documentos in possessu de s'Amministratzione Comunale e de sos cuntzessionàrios de sos servìtzios pùblicos.
3. Issu in prus podet cunvocare su responsàbile de su servìtziu interessadu e pedire-li documentos, novas, acaramentos sena chi li potzat èssere opostu su segretu de ufitziu.
4. Su Difensore Tzìvicu riferit intro de 30 dies s'èsitu de s'operadu pròpiu, o a manera verbale o iscrita, a su tzitadinu chi l'at pedidu s'interbentu e s'innalat a sos òrganos comunales o a sa magistradura sas cosas chi non funtzionant, sas cosas non legìtimas o sos ritardos iscumbatados.
5. Su Difensore Tzìvicu podet puru cumbidare s'òrganu competente a adotare atos amministrativos chi cunsiderat oportunos, cuncordende a manera dàbile in antis su contenu.
6. Est facultade de su Difensore Tzìvicu, comente garante de s'impartzialidade e de s'andanta bona de sas atividades de sa A.P. de presentziare, sena deretu de votu o de interbentu, a sas setziadas de sas commissiones de sos concursos, astas pùblicas, litzitatziones privadas, apaltos concursos. Pro custu devet èssere informadu de sa data de custas reuniones.

ART. 46

RELATA ANNUALE

1. Su Difensore Tzìvicu presentat onni annu, intro de su mese de martzu, sa Relata relativa a s'atividade acumprida in s'annu coladu, incrande sos casos sighidos, sas cosas chi no ant funtzionadu, sos ritardos e sas illegitimidades iscumbatadas e formulende sos impòsitos chi cunsiderat prus oportunos pro las eliminare.
2. Su Difensore Tzìvicu in sa relata de sa cale a su primu comma podet puru indicare propostas pro megiorare su funtzionamentu de s'atividade amministrativa e s'efitzièntzia de sos servìtzios pùblicos, e puru a garantire s'impartzialidade de sas detzisiones.
3. Sa relata devet èssere afissada a s'Albu Pretòriu, trasmitida a totu sos Consigeris Comunales e discussa intro de 30 dies in Consìgiu Comunale.

4. Totu sas bortas chi cunsideret oportunu, su Difensore Tzìvicu podet sinnalare casos s'ingulos o chistiones a su Sìndigu pro nde chistionare in su Consìgiu Comunale, chi devet èssere cunvocado intro de 30 dies.

ART. 47
INDENNIDADES DE FUNTZIONE

1. A su Difensore Tzìvicu est dada un'indennidade de funtzione s'importu de sa cale est determinadu onni annu dae su Consìgiu Comunale.

CABU V
PROTZEDIMENTU AMMINISTRATIVU

ART. 48
DERETU DE INTERVENTU IN SOS PROTZEDIMENTOS

1. Chie si siat chi giutat unu deretu o interessu legìtimu interessadu in unu protzedimentu amministrativu at facultade de b'intervènnere, a fora de sos casos prevìdidos a manera ladina dae sa lege o dae su regulamentu.
2. S'Amministratzione Comunale devet fàghere ischire a su pùblicu su nùmene de su funtzionàriu responsàbile de saprotzedura, de chie est delegadu a adotare sas detzisiones in mèritu e su tèrmine intro de su cale sas detzisiones divent èssere adotadas.

ART. 49 PROTZEDIMENTOS A RECHESTA DE PARTE

1. In casu de protzedimentos a rechesta de parte su sugetu chi at presentadu sa rechesta podet pedire de èssere intesu dae su funtzionàriu o dae s'amministradore chi si devet pronunziare in mèritu.
2. Su funtzionàriu o s'amministradore divent ascurtare s'interessadu intro de 30 dies dae sa rechesta o in su tèrmine inferiore apostivigadu dae su regulamentu.
3. A onni rechesta fata pro otènnere sa pregonadura de un'atu o provedimentu amministrativu devet èssere dada una risposta iscrita in su tèrmine apostivigadu dae su regulamentu, semper e cando non superiore a 30 dies.
4. In casu chi s'atu o provedimentu rechestu potzat intzidere a manera negativa subra de deretos o interessos legìtimos de àteros sugetos su funtzionàriu responsàbile lis devet dare comunicatzione de sa rechesta retzida.
5. Custos sugetos podent imbiare a s'Amministratzione rechestas, ammentos, propostas o ammaniare documentos intro de 15 dies dae sa retzida de sa comunicatzione.

ART. 50
PROTZEDIMENTOS A IMPÈLLIDA DE UFÌTZIU

1. In casu de protzedimentos a impèllida de ufìtziu su funtzionàriu responsàbile nde devet dare comunicatzione a sos sugetos in sos cunfrontos de sos cales su provedimentu finale est destinadu a prodùere efetos deretos e a cussos chi pro lege bi divent intervènnere chi potzant àere dannu dae s'adotzione de s'atu amministrativu, indichende su tèrmine non prus pagu de 15 dies, a fora de casos de urgèntzia particolare sebestados dae su regulamentu, intro de su cale sos interessados podent presentare rechestas, ammentos, propostas o prodùere documentos.

2. Sos sugetos interessados podent, puru in su matessi tèrmine pedire de èssere intesos de persone dae su funtzionàriu responsàbile o dae s'amministradore chi si devet espressare in mèritu.
3. Si pro su nùmeru mannu de sos interessados siat difitzile sa comunicatzione personale de sa cale a su primu comma est permitidu de la remplasare cun sa publicatzione cunforma a s'art. 38 de s'Istatutu.

ART. 51

DETERMINATZIONE DE SU CONTENUTU DE S'ATU

1. In sos casos prevididos dae sos duos artìculos pretzedentes, e semper chi siant istadas osservadas a manera puntuale sas protzeduras inoghe prevididas, su contenutu de voluntade de s'atu podet resurtare dae un'acordu tra su sugetu privadu interessadu e su Responsàbile de su Servìtziu.
2. In custu casu est netzessàriu chi de custu acordu siat dadu atu in sa premissa e chi su contenutu de s'acordu matessi siat semper e cando gasi de garantire s'interessu pùblicu e s'impartzialidade de s'Amministrazione.

TÌTULU III

ATIVIDADE AMMINISTRATIVA

ART. 52

OBIETIVOS DE S'ATIVIDADE AMMINISTRATIVA

1. Su Comune informat s'atividade amministrativa pròpia a sos printzìpios de democratzia, de partetzipatzione, de trasparèntzia, efizientzia, de eficatzidade, de economitzidade e de semplificatzione de sas protzeduras.
2. Sos Òrganos istituzionales de su Comune e sos dipendenti responsàbiles de sos servìtzios divent pruvìdere subra de sas rechestas de sos interessados in sos modos e tèrmines apostivigados dae sa lege, dae custu Istatutu e dae sos regulamentos de atuatzione.
3. Su Comune pro satisfàghere sas esigèntzias de sos tzitadinos, acumprìt sas formas de partetzipatzione prevididas dae custu Istatutu, e puru formas de cooperatzione cun àteros Comunes e cun sa Provìntzia.

ART. 53

SERVÌTZIOS PÙBLICOS COMUNALES

1. Su Comune podet istituire e gestire servìtzios pùblicos chi apant pro ogetu produttione de benes e servìtzios o s'esertìtziu de atividades indirizadas a pessighire punnas sotziales e a promòvere s'isvilupu conòmicu e tzivile de sa Comunidade locale.
2. Sos servìtzios de gestire cun deretu de proprietade sunt apostivigados dae sa lege.

ART. 54

FORMAS DE GESTIONE DE SOS SERVÌTZIOS PÙBLICOS

1. Su Consìgiu Comunale podet deliberare s'istitutzione e s'esertìtziu de sos servìtzios pùblicos in sas formas chi s'ghint:
2. in economia, cando pro sas dimensiones modestas o pro sas caraterìsticas de su servìtziu, non siat oportunu costituire un'istitutzione o un'azienda;

3. in cuntzessione a àtere, cando b'apat resones tècnicas, econòmicas e de oportunitade sotziale;
 4. pro mèdiu de un'azienda ispetziale, puru pro sa gestione de prus servìtzios de rilevàntzia econòmica e imprenditoriale;
 5. pro mèdiu de istituzione, pro s'esertitziu de servìtzios sotziales sena rilevàntzia imprenditoriale;
 6. pro mèdiu de sotziedade pro atziones o a responsabilidade limitada cun sa majoria de capitale pùblicu, si diat èssere oprtuna, in relata a su tipu de servìtziu de frunire, sa partetzipatzione de àteros sugetos pùblicos e privados;
 7. pro mèdiu de conventziones, consòrtzios, acordos de programma, uniones de Comunes e puru in onni àtera forma cunsentida dae sa lege;
2. Su Comune podet partetzipare a sotziedade pro atziones, a majoria de capitale pùblicu pro sa gestione de servìtzios chi sa lege non riservat solu a su Comune.
 3. Su Comune podet puru dare impèllida e partetzipare, puru no a manera dereta, a atividades econòmicas ligadas a sas punnas istituzionales suas avalessende-si de sos printzìpios e de sos trastes de deretu comune.
 4. Sos poderios, a fora de su referendum, chi custu Istatutu reconnoschet a sos tzitadinos pròpios in sos cunfrontos de sos atos de sas Aziendas ispetziales, de sas Istituziones e de sas Sotziedades de capitales a majoria pùblica.

ART. 55 AZIENDAS ISPETZIALES

1. Su Consìgiu Comunale podet deliberare sa costituzione de Aziendas ispetziales, cun personalidade giurìdica e de autonòmia gestionale e imprenditoriale, e nd'aprovat s'Istatutu.
2. Sas Aziendas ispetziales informant s'atividade issoro a critèrios de trasparèntzia, de eficatzidade, de efitzientzia e de economitzidade e ant s'òbligu de su parègiu finanziàriu e econòmicu de consighire pro mèdiu de sos echilibrios de sos custos e de sos ricavos, includidos inoghe sos trasferimentos.
3. Sos servìtzios de cumpetèntzia de sas Aziendas Ispetziales podent èssere esertitados puru a fora de su territòriu comunale, istipulados chi siant acordos pro garantire s'economitzidade e calidade mègius de sos servìtzios.

ART- 56 ISTRUTURA DE SAS AZIENDAS ISPETZIALES

1. S'Istatutu de sas Aziendas ispetziales nde disciplinat s'istrutura, su funtzionamentu, sas atividades e sos controllos.
2. Sunt Òrganos de sas Aziendas Ispetziales su Consìgiu de Amministratzione, su Presidente, su Direttore e su Collègiu de revisione.
3. Su Presidente e sos Amministratoros de sas Aziendas ispetziales sunt nominados dae su Sindigu tra sas pessones chi ant sos rechisidos de elegibilidade a Consigieri Comunale chi apant una cumpetèntzia tècnica o amministrativa ispetziale pro istùdios acumpridos, pro funtziones esertitadas in Aziendas pùblicas o privadas o pro incàrrigos chi ant àpidu.
4. Su Direttore est assuntu cun concursu pùblicu, a fora de sos casos prevididos dae su T.U. 2578/25 in presèntzia de sos cales si podet protzèdere deretu a sa cramada.
5. Su Consìgiu Comunale providit a sa nòmina de su Collègiu de sos Revisores de sos Contos, cunferit su capitale de dotazione e detèrminat sos indirizos e sas finalidades de s'amministratzione de sas Aziendas, includidos inoghe sos critèrios generales pro sa determinatzione de sas tarifas pro s'impitu de sos benes e de sos servìtzios.

6. Su Consìgiu Comunale aprovat puru sos Bilàntzios Annuales e de Prus annos, sos Programmas e su Contu Consuntivu de sas Aziendas Ispetziales e esèrtzitat sa vigilàntzia subra de s'operadu issoro.
7. Sos Amministradores de sas Aziendas ispetziales podent èssere revocados solu pro violatziones graes de sa lege, inefitzièntzia documentada o diformidade respetu a sos indritzos e a sas finalidades de s'Amministratzione aprovadas dae su Consìgiu Comunale.

ART. 57 ISTITUTZIONI

1. Sas Istituzioni sunt organismos istrumentales de su Comune chi no ant personalidade giuridica ma ant autonòmia gestionale.
2. Sunt Òrganos de sas Istituzioni su Consìgiu de Amministratzione, su Presidente e su Direttore.
3. Sos Òrganos de s'Istituzione sunt nominados dae su Sìndigu chi los podet revocare pro violatziones de lege graes, pro inefitzièntzia documentada o pro diformidade respetu a sos indiritzos e a sas finalidades de s'Amministratzione.
4. Su Consìgiu Comunale detèrminat sos indiritzos e sas finalidades de s'amministratzione de sas Istituzioni, includos inoghe sos critàrios generales pro sa determinatzione de sos prètziros pro s'impitu de sos benes e de sos servìtzios, aprovat sos bilàntzios annuales e de prus annos, sos programmas e su contu consuntivu de sas aziendas ispetziales e esèrtzitat sa vigilàntzia subra de s'operadu issoro.
5. Su Consìgiu de Amministratzione providit a sa gestione de s'Istituzione deliberende in s'àmbitu de sas finalidades e de sos indiritzos aprovados dae su Consìgiu Comunale e cunforma a sas modalidades organizativas e funtzionales prevididas in su regulamentu.
6. Su regulamentu podet providire formas de partetzipatzione de sos tzitadinos o de sos impitadores a sa gestione o a su controllu de s'Istituzione.

ART. 58 SOTZIEDADES PRO ATZIONI O A RESPONSABILIDADE LIMITADA

1. Su Consìgiu Comunale podet approvare sa partetzipatzione de s'Ente a Sotziedades pro Atziones o a responsabilidade limitada pro sa gestione de servìtzios pùblicos, a manera dàbile providende puru a sa costituzione issoro.
2. In casu de servìtzios pùblicos de importàntzia primàrgia sa partetzipatzione de su Comune, umpare a cussu de àteros dàbiles Entes pùblicos, at a dèvere èssere a manera obligatòria de majoria.
3. S'Atu costitutivu, s'Istatutu o s'acuistu de cuotas o de atziones divent èssere aprovados dae su Consìgiu Comunale e devet in onni casu èssere garantida sa rapresentatividade de sos sugetos pùblicos in sos Òrganos de Amministratzione.
4. Su Comune sèberat sos rapresentantes pròpios tra sugetos de cumpetèntzia tècnica e professionale ispetzìfica e in sa partetzipatzione a sos atos de gestione leat a cunsideru sos interessos de sos consumidores e de sos impitadores.
5. Su Sìndigu o unu Delegadu suo partètzipat a s'Assemblea de sos Sòtzios in rapresentàntzia de s'Ente.
6. Su Consìgiu Comunale providit a averiguare onni annu s'andanta de sa Sotziedade pro Atziones a responsabilidade limitada e a kontrollare chi s'interessu de totus siat amparadu a manera adecuada in s'àmbitu de s'atividade esertzitada dae sa Sotziedade matessi.

ART. 59
CONVENTZIONES

1. Su Consìgiu Comunale, subra de proposta de sa Giunta, deliberat conventziones apòsitas de stipulare cun Amministratziones istatales, àteros Entes pùblicos o cun privados pro dare a manera coordinada servìtzios pùblicos.
2. Sas conventziones divent apostivigare sas punnas, sa durada, sas formas de consultazione de sos Entes chi ant fatu su cuntratu, sos raportos finantziàrios issoro e sos òbligos e garàntzias de pare a pare.

ART. 60
CUNSÒRTZIOS

1. Su Comune podet partetzipare a sa costituzione de Cunsòrtzios cun àteros Entes Locales pro sa gestione assotziada de unu o prus servìtzios cunforma a sas normas prevìdidas pro sas Aziendas Ispetziales in cantu aplicàbiles.
2. Pro custa punna su Consìgiu Comunale aprovat, a majoria assoluta de sos cumponentes cunforma a s'articulu pretzedente, una conventzione cunforma a s'articulu pretzedente, umpare a s'Istatutu de su Consòrtziu.
3. Sa conventzione devet previdire s'òbligu a càrrigu de su Consòrtziu de sa trasmissione a su Comune de sos atos fundamentales chi ant a dèvere èssere publicados cun sas modalidades de sas cales a s'art. 43, 2° comma de custu Istatutu.
4. Su Sindigu o unu delegadu suo faghet parte de s'Assemblea de su Consòrtziu cun responsabilidade che pare a sa cuota de partetzipazione apostivigada dae sa conventzione e dae s'Istatutu de su Consòrtziu.

ART. 61
ACORDOS DE PROGRAMMA

1. Su Sindigu pro sa definitzione e s'acumprida de òperas, de interbentos o de programmas de interbentu, chi rechedint, pro s'acumprida completa issoro, s'atzione integrata e coordinada de su Comune e de àteros sugetos pùblicos, in relata a sa cumpetèntzia primàrgia o prevalente de su Comune subra de s'òpera o subra sos de sos programmas de interbentu, promovit sa congruida de un'acordu de programma pro assicurare su coordinamentu de sas atziones e pro determinare sos tempos, sas modalidades, su finantziamentu e onni àteru acumprimentu connessu.
2. S'acordu de programma, chi cunsistit in su cunsensu de totus de su Presidente de sa Regione, de su Presidente de sa Provìntzia, de sos Sìndigos de sas Amministratziones interessadas est definidu in una cunferèntzia apòsita chi providit puru a s'aprovazione formale de s'acordu matessi cunforma a s'art. 27, comma 4, de sa lege 8 de làmpadas de su 1990 n. 142, mudadu dae s'art. 17, comma 9, de sa lege n. 127/97.
3. Si s'acordu siat adotadu cun decretu de su Presidente de sa Regione e cajonet mudaduras de sos trastes urbanìsticos, s'adesione de su Sindigu a su matessi devet èssere ratificada dae su Consìgiu Comunale intro de 30 dies pena de decadèntzia.

TÌTULU SU DE IV UFÌTZIOS E PERSONALES

CABU I UFÌTZIOS

ART. 62 PRINTZÌPIOS ISTRUTURALES E ORGANIZATIVOS

1. S' Amministratzione de su Comune s'acumprit cun su pessighimentu de obietivos ispetzìficos e devet èssere cunformada a sos printzìpios chi sighint:
2. un'organizatzione de su traballu pro progetos, obietivos e programmas;
3. s'anàlisi e sa sebestadura de sas produtividade e de sos càrrigos funtzionales de traballu e de su gradu de eficatzidade de s'atividade acumprida dae onni elementu de s'aparadu;
4. sa sebestadura de responsabilidade ligada a manera istrinta a s'àmbitu de autonòmia detzisionale de sos suetos;
5. sa propassada de sa partzidura neta de sas cumpetènzias in sa partzidura de su traballu e sa segudadura de sa flessibilidade màssima de sas istruturas e de su personale e de sa collaboratzione màssima tra sos ufitzios.

ART. 63 ORGANIZATZIONE DE SOS UFÌTZIOS E DE SU PERSONALE

1. Su Comune disciplinat cun atos apòsitos sa dotatzione orgànica de su personale e, in cunformidade a sas normas de custu Istatutu, s'organizatzione de sos ufitzios e de sos servìtzios subra de sa base de sa distintzione tra funtzione política e de controllu atribuida a su Consìgiu Comunale, a su Sindigu e a sa Giunta e funtzione de gestione amministrativa atribuida a su Direttore Generale e a sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios.
2. Sos ufìtzios sunt organizados cunforma a sos printzìpios de autonòmia, trasparèntzia e eficatzidade e critèrios de funtzionalidade, economitzidade de gestione e flessibilidade de s'istrutura.
3. Sos servìtzios e sos ufìtzios òperant cunforma a sa sebestadura de sas esigènzias de sos tzitadinos, adequende a manera costante s'atzione amministrativa pròpia e sos servìtzios dados, averiguende-nde sa rispundèntzia a sos bisòngios e a s'economitzidade.
4. Sos oràrios de sos servìtzios abertos a su pùbliku sunt apostivigados pro satisfàghere mègius sas esigènzias de sos tzitadinos.

ART. 64 REGULAMENTU DE SOS UFÌTZIOS E DE SOS SERVÌTZIOS

1. Su Comune pro mèdiu de su regulamentu de organizatzione apostivigat sas normas generales pro s'organizatzione e su funtzionamentu de sos ufìtzios e, in particulare, sas atributziones e sas responsabilidades de onni istrutura organizzativa, sos raportos de pare a pare tra ufìtzios e servìtzios e tra custos, su Direttore e sos Òrganos amministrativos. Sos regolamentos s'uniformant a su printzìpiu cunforma a su cale a sos Òrganos de Governu est atribuida sa funtzione política de indiritzu e de controllu, leada a cunsideru comente poderiu de apostivigare in autonòmia prena obietivos e finalidades de s'atzione amministrativa in onni setore e de nd'averiguare su cunsighimentu; a su Direttore e a sos Funtzionàrios rsponsàbiles tocat, pro pessighire sos obietivos assignados, su còmputu de definire, a manera còngrua cun sas punnas istituzionales, sos obietivos prus operativos e sa gestione amministrativa, tècnica e contàbile cunforma a sos printzìpios de professionalidade e responsabilidade.

2. S'organizatzione de su Comune s'articulat in unidade operativas chi sunt agregadas, cunforma a critèrios de omogeneidade, in istruturas a manera progressiva prus ampras, comente apostivigadu dae su regulamentu apòsitu puru pro mèdiu de su recursu a istruturas trasversales o de grupos intersetoriales.
3. Su Comune acollit e àplicit sos acordos colletivos natzionales aprovados in sas formas de lege e amparat s'organizatzione sindacale libera de sos dipendentes istipulende cun sas Rapresentàntzias sindacales sos acordos colletivos detzentrados cunforma a sas normas de lege e contratuales in vigèntzia.

ART. 65
DERETOS E DOVERES DE SOS DIPENDENTES

1. Sos dipendentes comunales, incuadrados in ruolos orgànicos e ordinados cunforma cualificas funtzionales in cunformidade a sa disciplina generale subra s'istadu giuridicu e su tratamentu econòmicu de su personale apostivigadu dae sa lege e dae sos acordos colletivos natzionales, acumprint s'atividade pròpia a su servìtziu de s'interessu de sos tzitadinos.
2. Onni dipendente comunale devet acumprire cun curretesa e tempestividade a sos incàrrigos de cumpetèntzia de sos ufìtzios e servìtzios relativos e, in su respetu de sas cumpetèntzias de sos ruolos respetivos, a segudare sos obietivos assignados. Issu est puru responsàbile a manera dereta cara a su Direttore, su responsàbile de sos ufìtzios e de sos servìtzios e s'amministratzione de sos atos acumpridos e de sos resurtados consighidos in s'esertitziu de sas funtziones pròpias.
3. Su Regulamentu de Organizatzione de sos Servìtzios e de sos Ufìtzios detèrminat sas cunditiones e sas modalidades cun sas cales su Comune promovit s'aggiornamentu e sa crèschida professionale de su personale, assegurat cunditiones de traballu idòneas a nd'amparare sa salute e s'integritade psicofisica e garantit s'esertitziu prenu e efetivu de sas libertades e de sos deretos sindacales.
4. S'aprovatzione de sos ruolos de sos tributos e de sos canones, e puru s'istitipulatzione, in rapresentàntzia de s'Ente, de sos cuntratos giai aprovados, tocat a su personale responsàbile de sas àreas s'ingulas e de sos servìtzios diferentes, in su respetu de sas diretivas dadas dae su Sìndigu, dae su direttore e dae sos Òrganos collegiales.
5. Su personale de su cale a custu comma previdit puru a su relàsciu de sas autorizatziones cummertziales, de polìtzia amministrativa, e puru de sas autorizatziones, de sas cuntzessiones ediltzias a sa pronùntzia de sas ordinàntzias de natura non s'ighida e urgente.
6. Su regulamentu de organizatzione sebestat formas e modalidades de gestione de s'istrutura tècnica comunale.

CABU II
PERSONALE DIRETIVU

ART. 66
DIRETORE GENERALE

1. Su Sìndigu, fata chi siat una delìbera de sa Giunta Comunale, podet affidare sas funtziones de Direttore Generale, cunforma a sos critèrios apostivigados dae su regulamentu de organizatzione, a su Segretàriu Comunale.

ART. 67
CÒMPITOS DE SU DIRETORE GENERALE

1. Su Direttore Generale providit a acumprire sos indiritzos e sos obietivos apostivigados dae sos Òrganos de Governo de s'Ente cunforma a sas diretivas chi, a custu riguardu, l'at a dare su Sìndigu.
2. Subraintendet a sas gestiones de s'Ente segudende livellos bonos meda de eficatzidade e efitzèntzia tra sos Responsàbiles de Servìtziu chi a su matessi tempus torrant in s'esertitziu de sas funtziones assignadas-lis.
3. Sa durada de s'incàrrigu non podet èssere prus de cussa de su mandatu elettorale de su Sìndigu chi podet protzèdere a sa rèvoca sua bastat chi bi siat una delibera de Giunta Comunale in casu non resessat a segudare sos obietivos apostivigados o chi bi siant cuntieras cun sas linias de politica amministrativa de sa Giunta, e puru in onni àteru casu de oportunidade grae.

ART. 68
FUNZIONI DE SU DIRETORE GENERALE

1. Su Direttore Generale ammàniat sa proposta de Pianu Esecutivu de Gestione e de su Pianu a sa minuda de sos obietivos prevìdidu dae sas normas de contabilidade, subra de sa base de sos indiritzos frunidos dae su Sìndigu e dae sa Giunta Comunale.
2. Issu in particolare esèrtzitat sas funtziones chi sighint:
3. ammàniat, in base a sas diretivas apostivigadas dae su Sìndigu, programmas organizativos o de acumprida, relatas o istùdios particulares;
4. organizat e dirigit su personale, a manera coerente cun sos indiritzos funzionales apostivigados dae su Sìndigu e dae sa Giunta;
5. verificat s'eficatzidade e s'efitzèntzia de s'atividade de sos ufizios e de su personale prepostu a custos;
6. promovet sos protzedimentos disciplinares in sos cunfrontos de sos responsàbiles de sos ufizios e de sos servìtzios e adotat sas sanziones cunforma a cantu prescriet su regulamentu, in acordu cun cantu previdint sos cuntratos colletivos de traballu;
7. autorizat sa missiones, sas prestatziones de traballu istraordinàriu, sos congedos, sos permissos de sos responsàbiles de sos servìtzios;
8. gestit sos protzessos de mobilitade intersetoriale de su personale;
9. onni annu torrat a esaminare, intesos sos responsàbiles de sos setores, s'assentu organizativu de s'Ente e sa distribuzione de s'orgànicu efetivu, proponnende a sa Giunta e a su Sìndigu dàbiles pruvìdimentos in mèritu;
10. promovet sos protzedimentos e adotat, in via surrogatòria, sos atos de cumpetèntzia de sos responsàbiles de sos servìtzios in sos casos in sos cales custos siant ausentes a manera temporànea, fata chi siat s'istrutòria contivigiada dae su servìtziu cumpetente;
11. promovet e resistit a sas cuntieras, e at su poderiu de cuntziliare e de bènnere a un'acordu.

ART. 69
RESPONSÀBILES DE SOS UFIZIOS E DE SOS SERVÌTZIOS

1. Sos Responsàbiles de sos Ufizios e de sos Servìtzios sunt sebestados in su Regulamentu de Organizzazione de sos Servìtzios e de sos Ufizios.
2. Sos Responsàbiles providint a organizzare sos ufizios e sos servìtzios a custos assignados in base a sas indicatziones retzidas dae su Direttore Generale s'est nominadu, o dae su Segretàriu Comunale e cunforma a sas diretivas apostivigadas dae su Sìndigu e dae sa Giunta Comunale.

3. Custos in s'àmbitu de sas cumpetèntzias assignadas-lis pruvindint a gestire s'atividade de s'Ente e a acumprire sos indiritzos e a segudare sos obietivos indicados dae su Direttore, s'est nominadu, o dae su Segretàriu, dae su Sìndigu e dae sa Giunta Comunale.

ART. 70
FUNZIONI DE SOS RESPONSÀBILES DE SOS UFÌTZIOS E DE SOS
SERVÌTZIOS

1. Sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios istipulant in rapresentàntzia de s'Ente sos cuntratos giai aprovados, aprovant sos ruolos de sos tributos e de sos cànones, gestint sas protzeduras de apaltu e de cuncorsu e providint puru a sos atos de gestione finanziària, incluida s'assunzione de impinnos de ispesa.
2. Providint puru a dare sas autorizaciones o cuntzessiones e acumprint puru sas funtziones chi s'ghint:
3. presiedint sas commissiones de gara e de cuncursu, leant sas responsabilidades de sos protzedimentos relativos e proponent a sa Giunta sa dessinnazione de sos àteros membros;
4. dant sas atestaciones e sas tzertificaciones;
5. emitent sas comunicaciones, sos verbales, sas difidas e onni àteru atu chi constituit manifestazione de giuditziu e connoschèntzia, includidos, per esempru, sos bandos de gara e sos avisos de publicazione de sos istrumentos urbanìsticos;
6. providint a sas autenticaciones e a sas legalizaciones;
7. pronùntziant sas ordinàntzias de demolizione de sos fràigos abusivos e nde contivìgiant s'acumprida;
8. emitint sas ordinàntzias de òrdine de pagamentu de santziones amministrativas e apostivigant s'aplicazione de sas santziones atzessòrias in s'àmbitu de sas direttivas dadas dae su Sìndigu;
9. pronùntziant sas àteras ordinàntzias prevididas dae normas de lege o de regulamentu a fora de cussas de sas cales a s'art. 38 de sa lege N. 142/1990.
10. Promovent sos protzedimentos disciplinares in sos cunfrontos de su personale sutapostu e adotant sas santziones in sos limites e cun sas protzeduras prevididas dae sa lege e dae su regulamentu;
11. providint a dare esecuzione luego a sas deliberaciones de sa Giunta e de su Consìgiu e a sas direttivas dadas dae su Sìndigu e dae su Direttore o Segretàriu;
12. dant a su Direttore o a su Segretàriu in sos tèrmines de sos cales a su regulamentu de contabilidade sos elementos pro ammaniare sa proposta de Pianu esecutivo de Gestione;
13. autorizant sas prestaciones de traballu istraordinàriu, sas fèrias, sos recùperos, sas missiones de su personale dipendente cunforma a sas direttivas dadas dae su Direttore o dae su Segretàriu e dae su Sìndigu;
14. cuntzedint sas litzèntzias a sos obietores de cussèntzia in servìtziu in su Comune;
16. respudent, in sos confrontos de su Direttore Generale o de su Segretàriu, si no ant segudadu sos obietivos assignados-lis.
17. Su Sìndigu podet delegare a sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios àteras funtziones non prevididas in s'Istatutu e dae sos Regolamentos, dende in su matessi tempus sas direttivas netzessàrias pro s'acumprida completa issoro.

ART. 71

INCÀRRIGOS DIRIGENTZIALES E DE ISPETZIALIZATZIONE ARTA

1. Sa Giunta Comunale, in sas formas, cun sos limite e sas modalidades prevididas dae sa lege, e dae su regulamentu subra de s'ordinamentu de sos ufizios e de sos servìtzios, podet deliberare a fora de sa dotazione orgànica s'assunzione a cuntratu a tempus determinadu de personale dirigente o de ispetzializazione arta in casu chi tra sos dipendenti de s'Ente non bi siant professionalidades anàlogas.
2. Sa Giunta Comunale in casu de farta de postu o pro àteros motivos graes podet assignare, in sas formas e cun sas modalidades prevididas dae su regulamentu, sa titularidade de ufizios e servìtzios a personale assuntu cun raportu de traballu subordinadu cunforma a s'art. 51 comma 5/bis L. 142/90.
3. Sos cuntratos a tempus determinadu non podent èssere mudados a tempus indeterminadu, a fora chi no lu permitant normas de lege apòsitas.

ART. 72

COLLABORATZIONES ESTERNAS

1. Su regulamentu de organizazione de sos ufizios e de sos servìtzios podet providire collaboratziones esternas, cun professionalidades artas, cun raportu de traballu autònomu pro obietivos determinados e cun cunventziones a tèrmine.
2. Sas normas regulamentares pro su conferimentu de sos incàrrigos de collaborazione a suetos angenos a s'Amministrazione nde divent apostivigare sa durada, chi no at a pòdere èssere superiore a sa durada de su programma, e sos critèrios pro sa determinazione de su tratamentu econòmicu relativu.

CABU DE III

SU SEGRETÀRIU COMUNALE

ART. 73

SEGRETÀRIU COMUNALE

1. Su Segretàriu Comunale est numenadu dae su Sìndigu, dae su cale dipendet a manera funtzionale e est seberadu in s'Albu apòsitu.
2. Su Consìgiu Comunale podet aprovare s'istipulazione de conventziones cun àteros Comunes pro sa gestione consortile de s'ufiziu de Segretàriu Comunale.
3. S'istadu giuridicu e su tratamentu econòmicu de su Segretàriu Comunale sunt apostivigados dae sa lege e dae sa contrattazione colletiva.
4. Su Segretàriu Comunale, in su respetu de sas direttivas dadas dae su Sìndigu, dat consulèntzia giuridica a sos Òrganos de su Comune, a sos consigeris sùngulos e a sos ufizios.

ART. 74

FUNZIONI DE SU SEGRETÀRIU COMUNALE

1. Su Segretàriu Comunale partètzipat a sas riunione de Giunta e de Consìgiu e nde redatzionat sos verbales chi sutascriet umpare a su Sìndigu.
2. Su Segretàriu Comunale podet partètzipare a commissiones de istùdiu e de traballu internas a s'Ente e, cun s'autorizazione de su Sìndigu, a cussas esternas; issu, subra de rechesta, fòrmat parres e espressat cunsideros de òrdine tècnicu-giuridicu a su Consìgiu, a sa Giunta, a su Sìndigu, a sos Assessoris e a sos Consigeris sùngulos.

3. Su Segretàriu Comunale retzit dae sos Consigeris sas rechestas de trasmissione de sas deliberatziones de sa Giunta sugetas a controllu.
4. Issu presidit s'ufitziu comunale pro sas eletziones in occasione de sas consultatziones populares e de sos referendum e retzit sas dimissiones de su Sìndigu, de sos Assessoros o de sos Consigeris e puru sas propostas de rèveca e sa motzione de isconfiàntzia.
5. Su segretàriu faghet sos cuntratos de su Comune, in sos cales s'Ente est parte, cando non siat netzessària s'assistèntzia de unu notàriu, e autènticat sas iscrituras privadas e sos atos unilaterales in s'interessu de s'Ente, e esèrtzitat in finis onni àtera funtzione atribuida-li dae s'Istatutu o dae su regulamentu cunferida-li dae su Sìndigu.

ART. 75

VITZE SEGRETÀRIU

1. Sa dotazione orgànica de su personale at a pòdere providire unu Vitze segretàriu Comunale sebestende-lu in unu funtzionàriu *apicale* de s'Ente in possessu de Laurea.
2. Su Vitzesegretàriu collàborat cun su Segretàriu in s'acumprida de sas funtziones organizzativas suas e lu sostituit in casu de ausèntzia o de impèdumu.

CABU IV

SA RESPONSABILIDADE

ART. 76

RESPONSABILIDADE CARA A SU COMUNE

1. Sos Amministradores e sos Dipendentes comunales divent reimbursare a su Comune sos dannos chi derivant dae violatziones de òbligos de servìtziu.
2. Su Sìndigu, su Segretàriu Comunale, su Responsàbile de su Servìtziu chi bèngiant a connoschèntzia, a manera dereta o posca de raportu chi sos Òrganos inferiores divent fàghere, de fatos chi cajonent responsabilidade cunforma a su primu comma, nde divent fàghere denùntzia a su procuradore de sa Corte de sos Contos, indchende totu sos elementos regortos pro s'averiguamentu de sa responsabilidade e sa determinatzione de sos dannos.
3. Si su dannu diat èssere cajonadu dae su Segretàriu Comunale o dae unu Responsàbile de Servìtziu sa denùntzia est fata dae su Sìndigu.

ART. 77

RESPONSABILIDADE CARA A ÀTEROS

1. Sos Amministradores, su Segretàriu, su Direttore e sos Dipendentes comunales chi, in s'esertzitzu de sas funtziones chi sa lege e sos regolamentos lis ant cunferidu, cajonent a àteros, pro dolo o curpa grae, unu dannu non giustu sunt obligados a lu reimbursare de pessone.
2. In ue su Comune apat dadu a chie devet sa tzifra de su dannu cajonadu dae s'Amministratzione, dae su Segretàriu o dae su Dipendente si rifaghet contra custos ùrtimos cunforma a s'artìculu pretzedente.
3. Sa responsabilidade personale de s'Amministradore, de su Segretàriu, de su Direttore o de su Dipendente chi apat violadu deretos de àteros b'est siat in s'adotzione de atos o de acumprida de operatziones, siat in casu de omissiones o in su ritardu sena giustificatzione de atos o operatziones a s'acumprida de sos cales s'Amministradore o su Dipendente siant obligados pro lege o pro regulamentu.

4. Cando sa violatzione de su deretu siat derivada dae atos o operatziones de Òrganos collegiales de su Comune, sunt responsàbiles, pro fortza, su Presidente e sos Membros de su Collègiu chi ant partetzipadu a s'atu o operatzione. Sa responsabilidade est escluida pro cussos chi in su verbale ant fatu averiguare chi non fiant de acordu.

ART. 78 RESPONSABILIDADE DE SOS CONTÀBILES

1. Su Tesoreri e onni àteru contàbile chi apat su manìgiu de dinari de su Comune o siat incarrigadu de sa gestione de sos benes comunales, e puru chie si siat chi chirchet, sena autorizatzione legale, de manigiare su dinari de su Comune devet dare contu de sa gestione e est sugetu a sas responsabilidades apostivigadas in sas normas de lege e de regulamentu.

CABU DE V FINÀNTZIA E CONTABILIDADE

ART. 79 ORDINAMENTU

1. S'Ordinamentu de sa finàntzia de su Comune est reservadu a sa lege e, in sos limites prevididos dae custa, dae su regulamentu.
2. In s'àmbitu de sa finàntzia pùblica su Comune est titolare de autònoma finantziària basada subra de sa seguresa de resursas pròpias o trasferidas.
3. Su Comune in cunformidade a sas leges in vigèntzia in matèria, est puru titolare de potestade impositiva autònoma pro su chi pertocat sas impostas, sas tassas e sas tarifas, e at unu demàniu e patrimoniu pròpiu.

ART. 80 ATIVIDADE FINANTZIÀRIA DE SU COMUNE

1. Sas intradas finantziàrias de su Comune sunt costituidas dae impostas pròpias, addizionales e cumpartetzipatziones a impostas de s'eràriu e regionales, tassas e deretos pro servìtzios pùblicos, trasferimentu de s'eràriu, àteras intradas pròpias puru de natura patrimoniale, resursas pro investimentos e dae onni àtera intrada apostivigada pro lege o regulamentu.
2. Sos trasferimentos de s'eràriu sunt destinados a garantire sos servìtzios pùblicos cunsiderados netzessàrios pro s'isvilupu de sa comunidade e integrant sa contribuzione de s'eràriu pro sa frunidura de sos servìtzios pùblicos de sos cales non si podet fàghere a mancu.
3. In s'àmbitu de sas facultades cuntzessas dae sa lege su Comune istituit, suprimet e regulamentat, cun deliberatzione consiliare, impostas, tassas e tarifas.
4. Su Comune àplicit sas impostas leende a cunsideru sa capatzidade contributiva de sos suetos passivos cunforma a sos printzìpios de progressividade apostivigados dae sa Costituzione e àplicit sas tarifas a manera de favorèssere sas categorias prus dèbiles de sa populatzione.

ART. 81

S'AMMINISTRATZIONE DE SOS BENES COMUNALES

1. Su Responsàbile de su Servìtziu Patrimòniu comunale apostìvigat sa cumpilatzione de sos benes de su demàniu e patrimoniales de su Comune de abbaidare torra, onni annu e est responsàbile, umpare a su Direttore o Segretàriu e a su Ragioniere de su Comune chi s'inventàriu siat giustu, de sas agiuntas imbenientes e mudaduras e remonidura de sos tìtulos, atos, cartas e iscrituras relativas a su patrimòniu.
2. Sos benes patrimoniales comunales no impitados in pròpiu e non destinados a funtziones sotziales cunforma a su tìtulu segundu de custu Istatutu divent, de règula, èssere dados in afìtu. Sos benes de su Demàniu podent èssere dados pro los impitare, sa tarifa de custos est determinada dae sa Giunta Comunale.
3. Sas summas chi provenint dae sa bèndida de benes, dae lassas, dae donatziones, collidas de dèpidos o, semper e cando, dae benas de rèditu de investire a patrimòniu divent èssere impitadas in tìtulos nominativos de s'Istadu o in s'estintzione de passividades onerosas e in su megioramentu de su patrimòniu o in s'acumprida de òperas pùblicas.

ART. 82

BILÀNTZIU COMUNALE

1. S'ordinamentu contàbile de su Comune est reservadu a sa lege de s'Istadu e, in sos lìmities dae custa apostivigados, a su regulamentu de contabilidade.
2. Sa gestione finantziària de su Comune s'acumprìt in base a su Bilàntziu Annuale de Previsione redatzionadu in tèrmines de cumpetèntzia, deliberadu dae su Consìgiu Comunale intro de su tèrmine apostivigadu dae su regulamentu, osservende sos printzìpios de s'universalidade, unidade, annualidade, veriditzidade, publitzidade, de s'integritade e de su parègiu econòmicu e finantziàriu.
3. Su Bilàntziu e sos allegados prevididos dae sa lege divent èssere redatzionados a manera de nde permìtere sa letura pro programmas, servìtzios e interbentos.
4. Sos impinnios de ispesa, pro èssere eficatzes, divent àere su vistu de regularidade contàbile chi atestat sa cobertura finantziària relativa dae parte de su Responsàbile de su Servìtziu Finantziàriu. Su de pònner su vistu faghet esecutivu s'atu adotadu.

ART. 83

RENDICONTU DE SA GESTIONE

1. Sos fatos de sa gestione sunt relevados pro mèdiu de sa contabilidade finantziària e econòmica e dimustrados in su Rendicontu chi incluet su Contu de su Bilàntziu, su Contu Econòmicu e su Contu de su Patrimòniu.
2. Su Rendicontu est deliberadu dae su Consìgiu Comunale intro de su 30 de làmpadas de s'annu imbeniente.
3. Sa Giunta Comunale allegat a su Rendicontu una Relata acraridora cun sa cale espressat sas valutatziones de eficatzidade de s'atzione segudada subra de sa base de sos risultados consighidos in base a sos programmas e a sos custos sustènnidos, e puru sa relata de su Collègiu de sos Revisores de sos contos.

ART. 84
ATTIVIDADE CONTRATUALE

1. Su Comune, pro pessighire sas punnas istituzionales suas, providit pro mèdiu de cuntratos a sos apaltos de traballos, a sa frunidura de benes e servìtzios, a sa bèndida, a sos achistos a tìtulu onerosu, a sas pèrmutas e a sas locatziones.
2. S'istipula de sos cuntratos devet èssere pretzèdida dae sa determinatzione de su responsàbile de su protzedimentu de ispesa.
3. Sa determinatzione devet indicare sa punna chi cun su cuntratu si cheret pessighire, s'ogetu, sa forma e sas clausolas ritènnidas essentziales e puru sas modalidades de sèberu de su contraente cunforma a sas dispositziones in vigèntzia.

ART. 85
REVISORE DE SOS CONTOS

1. Su Consìgiu Comunale eligit, cun votu limitadu a 2 candidados, su Revisore de sos contos.
2. Su Revisore at deretu de atzessu a sos atos e documentos de s'Ente, abarrat in càrriga tres annos si podet torrare a elègere pro una borta ebbia e si podet revocare si no acumprit a su dovere suo e puru si b'at motivos graes chi influint a manera negativa in s'acumprida de su mandatu.
3. Su Revisore collòborat cun su Consìgiu Comunale in sa funtzione sua de controllu e de indiritzu, esèrtzitat sa vigilàntzia subra de sa regularidade contàbile e finantziària de sa gestione de s'Ente e atestat sa currispondèntzia de su Rendicontu a sas resurtàntzias de sa gestione, redatzionende relata apòsita, chi acumpàngiat sa proposta de deliberatzione consiliare de su Rendicontu de su Bilàntziu.
4. In sa relata de sa cale a su comma pretzedente su Revisore espressat rilievos e propostas pro segudare un'eficatzidade, produtividade e economitzidade mègius de sa gestione
5. Su Revisore, in ue annotet irregularidades in sa gestione de s'Ente, nde riferit luego a su Consìgiu.
6. Su Revisore torrat contu de sa veridade de sas atestatziones suas e acumprit a sos doveres cun sa diligèntzia de su mandatàriu e de su bonu babbu de famìllia
7. A su Revisore de sos contos podent èssere afidadas sas funtziones ulteriores relativas a su controllu de gestione e puru a sa partetzipatzione a su Nùcleu de valutatzione de sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios de sos cales a s'art.20 de su D.Lgs. 3 de freàrgiu de su 1993 n. 29.

ART. 86
TESORERIA

1. Su Comune at unu servìtziu de Tesoreria chi includit:
 2. sa collida de totu sas intradas, de pertinèntzia de su Comune, versadas dae sos depidores cunforma a òrdines de incàsciu e listas de càrrigu e dae su Cuntzessionàriu de su Servìtziu de Collida de sos Tributos;
 3. sa collida de cale si siat àtera forma chi tocat de sa cale su Tesoreri devet dare comunicatzione a s'Ente intro dies;
 4. su pagamentu, puru si b'at farta de sos mandados relativos, de sas ratas de ammortamentu de mutuo, de sos contributos previdenziales e de sas àteras summas apostivigadas dae sa lege.
2. Sos raportos de su Comune cun su Tesoreri sunt regulados dae sa lege, dae su regulamentu de contabilidade e puru dae una cunventzione apòsita

ART. 87
CONTROLLU ECONÒMICU DE SA GESTIONE

1. Sos Responsàbiles de sos Ufìtzios e de sos Servìtzios podent èssere cramados a acumprìre a operatziones de controllu econòmicu-finanziàriu pro averiguare chi sa gestione de sos fundos assignados-lis currendant a sos obietivos apostivados dae sa Giunta e dae su Consìgiu.
2. Sas operatziones acumpridas e sas resurtànzias issoro sunt descritas in unu verbale chi, paris cun sas osservatziones e rilievos, est dadu a s'Assessore cumpetente chi nde riferit a sa Giunta pro dabile pruvimentos de cumpetèntzia, de s'adotare intesu su Collègiu de sos Revisores.

TÌTULU SU DE VI
DISPOSITZIONES DIFERENTES

ART. 88
INITZIATIVA PRO SA MUDADURA DE SAS TZIRCUSCRITZIONI PROVINTZIALES

1. Su Comune esèrtzitat s'initziativa pro sa mudaduras de sas Tzircuscritzioni Provintziales de sas cales a s'art.133 de sa Costituzione, osservende sas normas pregonadas pro custu dae sa Regione.
2. S'initziativa devet èssere leada cun deliberatzione aprovada a majoria assoluta de sos Consigeris assignados.

ART. 89
PARRES OBLIGATÒRIOS

1. Su Comune devet pedire sos parres prevididos dae cale si siat norma chi at fortza de lege pro sa programmatzione, progetatzione e acumprida de òperas pùblicas, cunforma a s'art.16, commas 1-4, de sa lege 7 de austu de su 1990 n. 241, remplasadu dae s'art. 17, comma 24, de sa lege 127/97.
2. Coladu sena resurtadu su tèrmine de 45 dies, su Comune podet fàghere a mancu de su parre.